

Informatiebrief voor de ouders/voogd van minderjarige deelnemers aan een wetenschappelijk onderzoek

Titel van de studie: Ontwikkeling van een Vlaamse rekentest voor lagereschoolkinderen

Beste,

Uw kind wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een wetenschappelijk onderzoek naar de rekenvaardigheid van kinderen tussen 6 en 12 jaar. Voordat u besluit of uw kind aan dit onderzoek mag deelnemen, vragen we u om deze informatie zorgvuldig door te lezen. Neem voldoende tijd om eventuele vragen te stellen, zowel voor uzelf als voor uw kind, indien er onduidelijkheden zijn of als er behoefte is aan extra informatie. Vragen kunnen gesteld worden aan de onderzoekers, van wie de contactgegevens onderaan dit document staan.

Dit proces, waarin u geïnformeerd wordt over het onderzoek en toestemming geeft, staat bekend als “geïnformeerde toestemming” of “informed consent.” De school van uw kind heeft gekozen om deel te nemen aan dit onderzoek. Via deze brief willen we u hiervan op de hoogte stellen en bieden we u de mogelijkheid om uw kind *niet* te laten deelnemen. Indien u ervoor kiest om deelname te weigeren, vragen we u om het formulier achteraan deze brief ondertekend aan de klasleerkracht te bezorgen.

1 WAT IS HET DOEL VAN DE STUDIE?

In dit onderzoek ontwikkelen we een nieuwe Vlaamse Rekentest die door logopedisten en schoolpsychologen gebruikt kan worden om wiskundeproblemen bij kinderen in de lagere school vast te stellen. Hiervoor is het belangrijk om een goed beeld te bekomen van het algemeen wiskunde-niveau in Vlaanderen en van de factoren die hier een invloed op hebben. Daarom laten we momenteel de nieuwe rekentest invullen door een grote groep leerlingen uit lagere scholen in heel Vlaanderen (zowel met als zonder rekenproblemen), en verzamelen we relevante achtergrondinformatie. De directie van de school van uw kind heeft aangegeven te willen meewerken en heeft onder andere de klas van uw kind hiervoor geselecteerd. De opdrachtgever van deze studie is de Universiteit Gent, in opdracht van de Vlaamse Vereniging van Logopedie, Arteveldehogeschool, HoGent, Thomas More en Vives. Studenten van de opleidingen logopedie (van de Arteveldehogeschool, Hogent, Vives en Thomas More) en (toegepaste) psychologie (van Thomas More, Universiteit Gent en Vives) zullen deel uitmaken van het onderzoeksteam.

2 WAT HOUDT DEELNAME AAN DE STUDIE IN VOOR UW KIND?

Voor deze studie zal uw kind deelnemen aan klassikale opdrachten die verschillende wiskundige vaardigheden testen. Deze opdrachten lijken veel op de oefeningen die normaal tijdens de reken- of wiskundeles gemaakt worden en zijn afgestemd op het leerjaar van uw kind. We zullen onder andere kijken hoe goed uw kind kan hoofdrekenen, getallen vergelijken en met getallijnen kan werken. Er is met de leerkracht afgesproken dat de leerlingen die niet deelnemen, een vervangopdracht krijgen op het moment dat het onderzoek doorgaat.

Voor de ontwikkeling van onze rekentest is het belangrijk om, naast de testresultaten, ook aanvullende achtergrondinformatie over uw kind te verzamelen. Daarom willen we graag de volgende gegevens opvragen: de naam van uw kind en de eerste letter van de achternaam, de naam van de school en de klas, het geslacht, de geboortedatum (maand en jaar), de nationaliteit, het geboorteland van uw kind en dat van zijn of haar ouders/vertegenwoordigers, de leeftijd bij aankomst in België, het opleidingsniveau van de moeder, de thuistaal, de leeftijd waarop uw kind met het basisonderwijs is begonnen, of uw kind ooit langer dan 3 maanden aaneengesloten afwezig is geweest van school, of hij/zij een leerjaar heeft overgeslagen, of een officiële diagnose van een leerstoornis heeft, en de resultaten van het leerlingvolgsysteem of de schoolresultaten voor rekenen/wiskunde en taal. Deze gegevens zijn om meerdere redenen relevant voor ons onderzoek. Ten eerste zijn ze belangrijk om een groep kinderen te onderzoeken die een goede afspiegeling vormt van de maatschappij. Ten tweede stellen deze gegevens ons in staat om de invloed van bepaalde factoren op het wiskundeniveau te onderzoeken. Zo willen we bijvoorbeeld de invloed van de thuistaal nagaan of bekijken of langdurige afwezigheid van school een effect heeft gehad op het wiskundeniveau van een kind. Deze informatie is beschikbaar op school en zal digitaal worden opgevraagd via de leerkracht van uw kind. U hoeft hier zelf niets voor te doen.

We kunnen geen persoonlijke testresultaten teruggeven, maar u kunt een samenvatting van de bevindingen ontvangen zodra de studie is afgerond. U kunt deze samenvatting aanvragen bij de onderzoeker waarmee u contact heeft.

3 HOEVEEL DEELNEMERS ZULLEN AAN DEZE STUDIE DEELNEMEN?

Er zullen in Vlaanderen in totaal 6000 kinderen aan dit onderzoek deelnemen.

4 WAT IS DE DUUR VAN DEZE STUDIE?

De studie duurt ongeveer 2 uur in totaal en wordt klassikaal op school afgenomen tijdens de gewone schooluren. Het is belangrijk om te weten dat uw kind geen leerstof of andere oefeningen mist door deel te nemen.

5 WAT WORDT VERWACHT VAN UW KIND?

Uw kind hoeft thuis niets voor te bereiden of te studeren voor de test. We willen vooral kijken naar wat uw kind al weet. Tijdens het onderzoek wordt gevraagd om (in stilte) de opdrachten zo goed mogelijk te maken. We zorgen ervoor dat de kinderen voldoende pauzes krijgen om te tekenen, lezen, of samen met de klas een bewegingsactiviteit te doen. Zo houden we rekening met hun aandacht-spanne en maken we het voor iedereen zo aangenaam mogelijk.

6 WAT ZIJN DE RECHTEN VAN UW KIND BIJ DEELNAME AAN DEZE STUDIE?

6.1 Rechten bij deelname aan de studie

Deelname van uw kind aan deze studie is volledig vrijwillig. Er kan op geen enkele manier sprake zijn van dwang. U of uw kind kan weigeren om deel te nemen aan de studie en u of uw kind kan zich op elk ogenblik terugtrekken uit de studie zonder dat u of uw kind hiervoor een reden moet opgeven en zonder dat dit op enige wijze een invloed zal hebben op de verdere relatie met de onderzoeker of klasleerkracht, of op de schoolresultaten. Deelname van uw kind aan deze studie zal beëindigd worden wanneer u, de onderzoeker of leerkracht meent dat dit in belang van uw kind is (bijvoorbeeld wanneer de opdrachten voor te veel spanning/ stress zorgen). Vanzelfsprekend kan uw kind ook zelf aangeven dat hij/ zij afziet van deelname. Kinderen die niet deelnemen zullen een gepaste vervangopdracht krijgen op het moment van de test-afname.

Deze studie werd vooraf goedgekeurd door een onafhankelijke Commissie voor Medische Ethiek verbonden aan het Universitair Ziekenhuis van Gent en de Universiteit Gent. De studie wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen voor de goede klinische praktijk (ICH/GCP) en de verklaring van Helsinki opgesteld ter bescherming van mensen deelnemend aan klinische studies. In geen geval dient u de goedkeuring door de Commissie voor Medische Ethiek te beschouwen als een aanzet tot deelname van uw kind aan deze studie.

6.2 Rechten met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

In overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR) (EU) 2016/679 van 27 april 2016 en de Belgische wet van 30 juli 2018, betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, zal uw persoonlijke levenssfeer worden gerespecteerd en kan u toegang krijgen tot de over u verzamelde gegevens. Elk onjuist gegeven kan op uw verzoek verbeterd worden. Ook over uw andere rechten (o.a. het recht op beperking van de verwerking van uw (persoons)gegevens, het recht om uw (reeds

verzamelde) gegevens te laten wissen in bepaalde omstandigheden, en het recht om een klacht in te dienen) wordt gewaakt. Voor meer informatie over de rechten die u heeft en hoe u die kan uitoefenen, kan u terecht op de website van de Universiteit Gent (<https://www.ugent.be/nl/univgent/privacy/privacyverklaring.htm>).

De deelname van uw kind betekent dat er gegevens over u, de andere ouder en uw kind worden verwerkt voor het doel van de studie. Deze verwerking van gegevens is noodzakelijk voor de vervulling van een taak in het algemeen belang volgens artikel 6, paragraaf 1 (e) en is noodzakelijk met het oog op wetenschappelijk onderzoek volgens artikel 9, paragraaf 2 (j) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Enkel de onderzoekers van die hieronder vermeld zijn, krijgen toegang tot de persoonsgegevens en de resultaten van de testen. Deze data worden gepseudonimiseerd (dit wil zeggen dat enkel de onderzoekers nog kunnen achterhalen van wie bepaalde resultaten en gegevens zijn) na de data-verzameling en voor de verwerking ervan. De papieren testformulieren zullen voor minstens 10 jaar bijgehouden worden in het gesloten archief van de Thomas More hogeschool, en de digitaal verkregen gegevens zullen via een paswoord beveiligd bestand voor minstens 10 jaar bijgehouden worden op beveiligd digitaal platform. De individuele testresultaten worden niet teruggekoppeld naar de leerkracht en/of de school.

De verzamelde gepseudonimiseerde gegevens kunnen gedeeld worden met andere (toekomstige) onderzoekers. Dit kan leiden tot hergebruik van uw gegevens voor toekomstige academische onderzoeksprojecten en studies. Als ouder/ voogd heeft u de mogelijkheid om de deelname aan de studie vroegtijdig te stoppen voor uw kind, maar de data die reeds verzameld is, zal gebruikt worden voor huidig onderzoek en voor toekomstig academisch onderzoek.

Enkel de gepseudonimiseerde gegevens zullen gebruikt worden voor analyse van de gegevens en in alle documentatie, rapporten of publicaties (in wetenschappelijke tijdschriften of congressen) over de studie. Vertrouwelijkheid van uw gegevens wordt dus steeds gegarandeerd. Ook wanneer de datasets binnen dit onderzoek openbaar gemaakt worden op een online platform, zullen alle persoonsgegevens gepseudonimiseerd worden. Deze persoonsgegevens zullen dus op gepaste wijze beschermd worden.

De verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens is de Universiteit Gent, in samenwerking met de Arteveldehogeschool, HoGent, Thomas More en Vives. Hierbij is Dr. Annelies Aerts (Arteveldehogeschool) aangesteld als hoofdonderzoeker. Haar onderzoeksteam zal toegang krijgen tot uw persoonsgegevens. In het kader van de gegevensbescherming zullen de gegevens verwerkt worden door personen behorend tot het onderzoeksteam en aangeduid

door en onder de verantwoordelijkheid van de hoofdonderzoeker, inclusief interne medewerkers met een niet-gezondheidszorgberoep.

Vertegenwoordigers van de opdrachtgever, auditoren, de Commissie voor Medische Ethiek en de bevoegde overheden, allen gebonden door het beroepsgeheim, hebben rechtstreeks toegang tot uw gegevens om de procedures van de studie en/of de gegevens te controleren, zonder de vertrouwelijkheid te schenden. Dit kan enkel binnen de grenzen die door de betreffende wetten zijn toegestaan. Door het toestemmingsformulier, na voorafgaande uitleg, goed te keuren, stemt u in met deze toegang.

Om meer inhoudelijke informatie te verkrijgen over de studie en om uw rechten uit te kunnen oefenen, kan u contact opnemen met het studieteam. De Data Protection Officer (DPO) kan u desgewenst ook meer informatie verschaffen over de bescherming van uw persoonsgegevens. Contactgegevens: Hanne Elsen, privacy@ugent.be of Jan-Frederik Van Wijmeersch, janfrederik.vanwijmeersch@arteveldehs.be.

De Belgische toezichthoudende instantie die verantwoordelijk is voor het handhaven van de wetgeving inzake gegevensbescherming is bereikbaar via onderstaande contactgegevens:

Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)

Drukpersstraat 35 – 1000 Brussel

Tel. +32 2 274 48 00

e-mail: contact@apd-gba.be

Website: www.gegevensbeschermingsautoriteit.be

7 WAT ZIJN DE RISICO'S EN VERWACHTE VOORDELEN BIJ DEELNAME AAN DEZE STUDIE?

De deelname aan deze studie biedt geen direct voordeel voor uw kind. Het doel van het onderzoek is om in de toekomst kinderen met rekenproblemen beter te kunnen ondersteunen.

Er zijn geen bekende risico's verbonden aan dit onderzoek. De klasleerkracht is altijd aanwezig tijdens de rekentest en zal samen met de onderzoekers zorgen voor het welzijn van de kinderen. Als de onderzoekers of de leerkracht vinden dat het onderzoek te veel spanning of stress veroorzaakt voor uw kind, kan de deelname vroegtijdig worden beëindigd. De zorgleerkracht van de school is ook op de hoogte van het onderzoek en is bereikbaar als u of uw kind na afloop vragen of zorgen heeft.

8 ZIJN ER KOSTEN VERBONDEN AAN DE DEELNAME AAN DEZE STUDIE?

Deelname van uw kind aan deze studie brengt geen extra kosten mee voor u of uw kind.

9 IS EEN VERGOEDING VOORZIEN BIJ DEELNAME AAN DEZE STUDIE?

Er is geen vergoeding voorzien ter compensatie van de deelname.

10 TOT WIE KAN U/UW KIND ZICH RICHTEN IN HET GEVAL VAN PROBLEMEN OF INDIEN U/UW KIND VRAGEN HEEFT?

Als er ongerustheid is ten gevolge van de studie, of als u of uw kind aanvullende informatie wenst over de studie of over uw kind zijn/haar rechten en plichten, kunnen u en uw kind in de loop van de studie op elk ogenblik contact opnemen met onderstaande contactpersoon:

Naam: Tine Patteeuw & Jean-Philippe van Dijck

E-mail: tine.patteeuw@vives.be

Telefoonnummer: +32 3 432 19 64 (Jean-Philippe van Dijck)

**TOESTEMMINGSFORMULIER VOOR DE OUDERS/VOOGD VAN MINDERJARIGE DEELNEMERS
AAN EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK**

**Titel van de studie: Ontwikkeling van een Vlaamse rekentest voor
lagereschoolkinderen**

Referentienummer van de deelnemer voor deze studie

Ik heb het document "Informatiebrief voor de ouders/voogd van minderjarige deelnemers aan een wetenschappelijk onderzoek" pagina 1 tot en met 6 gelezen en begrepen en ik heb er een kopij van gekregen. Ik heb uitleg gekregen over de aard, het doel en de duur van de studie en over wat men mijn kind verwacht. Ik heb uitleg gekregen over de mogelijke risico's en voordelen van de studie. Men heeft mij de gelegenheid en voldoende tijd gegeven om vragen te stellen over de studie en ik heb op al mijn vragen een bevredigend antwoord gekregen.

Ik begrijp dat deelname van mijn kind aan de studie vrijwillig is en dat ik mijn kind op elk ogenblik uit de studie mag terugtrekken zonder een reden voor deze beslissing op te geven en zonder dat dit op enigerlei wijze een invloed zal hebben op zijn/haar verdere behandeling.

Ik begrijp dat auditors, vertegenwoordigers van de opdrachtgever, de Commissie voor Medische Ethiek of bevoegde overheden, de gegevens van mijn kind mogelijks willen inspecteren om de verzamelde informatie te controleren. Te allen tijde zal de privacy van mijn kind gerespecteerd worden.

Ik ben me ervan bewust dat deze studie werd goedgekeurd door een onafhankelijke Commissie voor Medische Ethiek verbonden aan het UZ Gent en de Universiteit Gent en dat deze studie zal uitgevoerd worden volgens de richtlijnen voor de goede klinische praktijk (ICH/GCP) en de verklaring van Helsinki, opgesteld ter bescherming van mensen deelnemend aan experimenten. Deze goedkeuring was in geen geval de aanzet om te beslissen om mijn kind te laten deelnemen aan deze studie.

Men heeft mij ingelicht dat de persoonlijke gegevens van mijn kind worden verwerkt en bewaard gedurende minstens 10 jaar na het einde van de studie. Ik ben op de hoogte dat ik en mijn kind recht hebben op toegang en op verbetering van deze gegevens. Indien ik of mijn kind toegang wil tot zijn/haar gegevens, zal ik mij richten tot de onderzoeker die verantwoordelijk is voor de verwerking ervan.

Ik ben ervan op de hoogte dat de gepseudonimiseerde gegevens van mijn kind gebruikt worden voor **huidig** wetenschappelijk onderzoek.

Ik ben ervan op de hoogte dat de gepseudonimiseerde gegevens van mijn kind gebruikt kunnen worden voor **toekomstig** academisch wetenschappelijk onderzoek in het kader van hetzelfde/ een vergelijkbaar onderzoeksdomain. Indien ik wens dat mijn kind zijn/haar gegevens niet gebruikt worden voor toekomstig onderzoek, zal ik de DPO contacteren (zie contactgegevens onder sectie 7).

Bij akkoord hoeft u niets te ondernemen. Uw kind zal bijgevolg automatisch deelnemen aan het onderzoek.

Indien u NIET akkoord bent, gelieve dit dan expliciet te laten weten door dit laatste blad gehandtekend terug te bezorgen aan de leerkracht van uw kind, en dit voor aanvang van het onderzoek.

Op basis van bovenstaande informatie, geef ik mijn kind GEEN toestemming om deel te nemen aan het onderzoek.

Naam en voornaam van het kind en van de ouder/voogd	Handtekening ouder/ voogd	Datum
---	---------------------------	-------